

اجرای برنامه بهبود مدیریت تولید مثل با هدف ارتقاء بهره گیری در گوسفندان کشور

مقدمه :

جامعه عشایر کوچنده بالغ بر ۲۹ میلیون رأس دام سبک در اختیار دارد و بخش اعظمی از گوشت قرمز توسط این جامعه تأمین می‌شود. میزان بهره‌وری دام روستایی و عشایری کمتر از ۷۰ درصد می‌باشد و عمده دلایل آن عدم باروری دام‌های مولد و سقط جنین در گله‌ها می‌باشد. بدلیل وقوع خشکسالی‌های مکرر، وضعیت مراتع، شرایط حاکم بر اقتصاد گله داران و گرانی نهاده‌ها؛ برنامه بهبود مدیریت تولید مثل برای بخشی از گوسفندان کشور با هدف افزایش بهره‌گیری و تأمین بخشی از نیاز بهره‌پای پروار فصل پاییز و زمستان سال جاری ارائه و تأمین اعتبار گردیده است. با عنایت به اینکه اجرای این برنامه اساساً برای جبران بخشی از کاهش زایش و ترویج روش بهبود مدیریت تولید مثل در گوسفندان کشور می‌باشد ضروری است با شناسایی گله داران توانمند و ثبت اطلاعات هویت کلیه دام‌هایی که طی برنامه مزبور همزمان سازی گردیده‌اند با رعایت پروتکل‌های ارائه شده ذیل برنامه مربوطه انجام پذیرد. بدیهی است ثبت اطلاعات زایش دام‌ها و ثبت نوع زایش (تک‌قلو-دوقلو) نیز در سامانه نرم افزار اصلاح نژاد دام کشور توسط خود گله داران انجام و اطلاعات وارد شده باید توسط معاون بهبود تولیدات دامی استان تأیید گردد.

ماده ۱: تعاریف

- عشایر کوچنده: که در این دستورالعمل "عشایر" نامیده می‌شوند، به کسانی اطلاق می‌شود که دارای سه ویژگی زیر باشند: ساختار اجتماعی قبیله‌ای دارند، معیشت آنها وابسته به دامداری است و شیوه زندگی آنها شبانی یا مبتنی بر کوچ است.
- دامداری روستایی و عشایری: به شیوه پرورش و نگهداری انواع دام به شیوه غیر صنعتی یا روستائی یا عشایری اطلاق می‌گردد.
- به‌گزینی دام‌ها: انتخاب دام‌های مولد برتر (اعم از نر و ماده) دارای فنوتیپ و خصوصیات ویژه مورد نظر در گله‌های مختلف ترجیحاً از یک نژاد خاص و تولید بهره و یا بزغاله با صفات مناسب و بهره‌وری بیشتر با استفاده از فناوری مرتبط با توجه به اهداف مورد نظر.

ماده ۲: گسترش شمول اجرایی:

- دامدار روستائی یا عشایری کوچنده عضو شرکت تعاونی عشایری بوده و دارای دفترچه عشایری و کارت شناسایی دامداری و تردد دام عشایری و در لیست آمار ثبتی مبنایی باشد.
- دارای دام مولد مناسب برای طرح بوده و حداقل امکانات شامل جایگاه دام، انبار علوفه، مکان متناسب و یا آغل، ابزار و امکانات لازم برای اجرای طرح را داشته باشد.
- توانایی انجام کار و اجرای طرح را داشته باشد.
- شرایط و ضوابط مربوط به اجرای طرح را پذیرفته باشند.
- دام‌های مولد وارد شده در طرح را بیمه نموده باشد

ماده ۳: ارکان اجرایی

- معاونت امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی (ستاد)
- سازمان امور عشایری کشور (ستاد)
- معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان
- اداره کل / مدیریت / اداره امور عشایری و روستائی استان

- تبصره: در اجرای طرح هماهنگی با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری (در ستاد) و واحدهای متناظر معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در استان صورت گیرد.

ماده ۴: فرآیند اجرایی:

- شناسایی روستاییان و عشایران واجد شرایط و دارای دام مولد
- اخذ تعهدنامه از صاحبان دام (دامداران روستایی و عشایری) جهت اجرای کامل طرح و رعایت موارد فنی و بهداشتی
- انتخاب دام های مولد (میش و بز) دارای ظرفیت مناسب
- خرید و تامین سیدر، اسفنج و هورمون مربوطه
- شناسایی و انتخاب افراد حقیقی یا حقوقی متخصص جهت عملیات سیدر یا اسفنج گذاری
- انتخاب و تامین قوچ و بز نر مناسب از نژاد دام های مولد (انتقال دام های نر جهت جفت گیری و کنترل هم خونی مد نظر قرار گیرد)
- تهیه و تامین خوراک مناسب جهت قوچ و بزهای نر قبل از جفت گیری
- تهیه و تامین خوراک مناسب جهت میش و بزهای ماده قبل و بعد از جفت گیری
- سیدر و اسفنج گذاری میش یا بز مولد
- نظارت و بازرسی از روند اجرای طرح و دام های سیدرگذاری شده
- گزارش گیری و ارزیابی طرح
- ارائه گزارش و نتایج مربوطه و مستندات
- تبصره ۱: هزینه تامین سیدر، اسفنج و هورمون از اعتبارات دولتی طبق ضوابط قانونی پرداخت می گردد و هزینه سیدرگذاری و اسفنج گذاری توسط اشخاص تامین می گردد.
- تبصره ۲: قبل از اجرای طرح از عدم آبستنی دام مولد اطمینان حاصل گردد.
- تبصره ۳: از سلامت دام های وارد شده در طرح کاملاً اطمینان حاصل گردد. (سلامت و بهداشت دام های نر جهت جلوگیری از انتقال بیماری به سایر گله ها کنترل گردد)

ماده ۵: توزیع استانی:

بر اساس توزیع استانی سازمان امور عشایری ایران و معاونت بهبود تولیدات دامی استان

ماده ۶: منابع مالی:

اعتبارات از محل اعتبارات ملی مرکز اصلاح نژاد دام کشور

ماده ۷: نظارت و ارزیابی:

- نظارت عالی بر نحوه اجرای طرح بر عهده دفتر بهسازی امور تولید سازمان امور عشایری و معاونت بهبود تولیدات دامی استان و نظارت بر اجرای طرح و انجام تعهدات انفرادی عشایر و روستائیان بر عهده اداره کل/مدیریت/اداره امور عشایری و ادارات مربوطه در معاونت بهبود تولیدات دامی در استان می باشد.
- نظارت عالی و کنترل اجرایی و مالی بر اعتبارات اعطایی بر عهده دفتر برنامه و بودجه و مدیریت امور مالی سازمان امور عشایری نظارت و کنترل اجرایی و مالی بر اعتبارات اعطایی و انجام تعهدات انفرادی روستاییان و عشایر بر عهده اداره کل/مدیریت/اداره امور عشایری و ادارات متناظر برنامه و بودجه و امور مالی در استان می باشد.
- اداره کل/مدیریت/اداره امور عشایری استان موظف است ضمن نظارت مستقیم بر اجرای طرح، گزارش وضعیت انجام طرح را به صورت ماهانه برای دفاتر بهسازی امور تولید و برنامه و بودجه سازمان ارسال نماید.

شرایط خرید هورمون و اسفنچ همزمان سازی دام سبک :

- گواهی یا مجوز واردات و توزیع محصول از وزارت صمت
- گواهی و تاییدیه دفتر دارو و درمان از سازمان دامپزشکی
- دارا بودن تاریخ مصرف به مدت حداقل دو فصل تولید مثلی از زمان خرید

شرایط کنترل بهداشتی :

- سلامت عمومی دام: واکسیناسیون های علیه بروسلاز ، تب برفکی ، آبله ، آنتریکس...
- پیشگیری های ضد انگلی با زمان برنامه همزمان سازی تداخل نداشته باشد.
- با فاصله ۲ الی ۳ هفته

شرایط و پروتکل مصرف سیدر و اسفنچ :

- _ موارد استفاده : همزمانی تخمک گذاری و ایجاد فحلی در دام ماده
- _ اسفنچ و سیدر با دستگاه مخصوصی به نام اپلیکاتور در واژن دام جاگذاری می شود
- _ قبل از هر بار استفاده ، بایستی اپلیکاتور را ضد عفونی نمود
- _ جهت ضد عفونی از محلول ۱٪ بتادین و آب استفاده می کنیم
- نکته : به هیچ عنوان از الکل و یا فنل جهت ضد عفونی نمودن اپلیکاتور استفاده نشود
- پس از ضد عفونی با محلول بتادین از دستمال کاغذی جهت خشک نمودن اپلیکاتور استفاده شود
- _ هر یک عدد سیدر و اسفنچ جهت همزمان سازی یک راس دام استفاده شود
- _ بهترین زمان جاگذاری سیدر و اسفنچ ۶۰ الی ۷۵ روز پس از زایش می باشد
- _ مدت زمان ماندگاری سیدر و اسفنچ :
- ۱۲ تا ۱۴ روز برای گوسفند ۱۷ تا ۱۹ روز برای بز
- _ پس از خروج اسفنچ یا سیدر، هورمون پی ام اس جی به میزان ۴۰۰ واحد تزریق می شود

موارد منع مصرف :

- _ در دام هایی که ترشحات چرکی واژن دارند و یا اخیراً سقط جنین داشته اند نباید مصرف شود
 - _ در طول دوره آبستنی استفاده نشوند
 - _ در دام هایی که نسبت به پروژسترون حساسیت دارند استفاده نشود
- هشدار : باقی ماندن اسفنچ و یا سیدر در واژن بیش از زمان توصیه شده ممکن است باعث تحریک واژن و تغییرات اندومتریک شود

- تذکر : قبل از استفاده از اسفنچ و سیدر ، سلامتی جنسی و جسمی دام بررسی شود
- _ اگر دام تا کنون زایمان نداشته ، بایستی حداقل ۷ ماه سن و وزنی معادل ۷۰٪ دام بالغ داشته باشد

موارد احتیاط :

- _ هنگام استفاده از اسفنج و سیدر از دستکش یکبار مصرف استفاده شود
- _ تداخل دارویی : تا کنون مواردی از تداخل دارویی گزارش نشده است

شرایط نگهداری:

- _ اسفنج و سیدر در محل خشک و خنک (کمتر از ۳۰ درجه) و دور از نور نگهداری شود
- _ هورمون در محل خشک و خنک (۲ الی ۴ درجه) و دور از نور نگهداری شود

جدول هزینه به ازاء هر راس برای پروژه بهبود مدیریت تولید مثل ۱۴۰۴		
ردیف	عنوان هزینه	هزار یال
۱	خرید سیدر یا اسفنج و هورمون و انجام هویت گذاری و ورود اطلاعات به سامانه اصلاح نژاد دام سبک	۵۰۰۰

بسمه تعالی

تاریخ:

تعهد نامه

اینجانب فرزند دارای کد ملی

شماره دفترچه عشایری / روستائی تعداد راس دام را طبق شرایط اعلام

شده اداره امور روستائی و عشایری شهرستان انتخاب و وارد طرح بهبود مدیریت

تولید مثل در گوسفند نموده و شرایط نگهداری دام ها را طبق دستورالعمل مربوطه مهیا می نمایم و متعهد

می گردم در راستای طرح زنجیره تولید گوشت قرمز کلیه ضوابط و شرایط فنی و بهداشتی مربوطه را

رعایت نمایم.

شماره تلفن همراه:

آدرس:

نام و نام خانوادگی:

امضاء و اثر انگشت: